

Gjenbruk av bygg og anlegg

STEDSUTVIKLING

GJENBRUK

VERDISKAPING

NÆRINGSBYGG

Studenthuset Driv, Tromsø

Bangsundbrygga er et godt eksempel på at gamle bygninger kan settes i stand og gis ny bruk til forskjellige funksjoner uten at verneverdier blir vesentlig redusert. "Servicebygget", som ble bygget inntil sjøhuset, løste mange av problemene som oppstår ved nye installasjoner. Ventilasjonsaggregat, luftinntak, kjølerom og kjøleaggregater ble lagt i denne nye servicebygningen. I prinsippet er det nye tilbygget reversibelt og kan i sin helhet fjernes, dersom det en gang blir aktuelt. Det nye bygget har samme form som Bangsundbrygga, men skiller seg bevisst fra denne gjennom valget av materialene glass og stålplater. Gjennom den ombyggingen som er foregått er bygningens verdi som del av miljøet godt ivaretatt og de to Bangsundbryggene – Søndre Tollbugate 3a og 3b – utgjør en viktig del av havnefronten i Tromsø sentrum. Det har vært et viktig moment i valg av eksempel.

Bangsundbrygga har tjent som lager for trelast, og vært utleid til lager for fisk og for skinn fra ishavsfangsten. Brygga ble i 1984 leid av Tromsø kommune og tatt i bruk som "Ungdommens Hus" frem til 1995. Den ble utstyrt med to rømningstrapper og heis. Innvendig ble deler av gulvet i andre etasje fjernet for å gi større volum til forsamlingsalen. I 1996 overtok eiendomsselskapet Pellerin AS brygga, som i samarbeid med restaurantbedriften "Skarven", bygde om bygningen til bar/pub/restaurant og selskapslokaler. Navnet ble endret til Skansen Brygge. Planene for ombyggingen ble utarbeidet av Borealis Arkitekter AS, Tromsø. I forbindelse med ombyggingen ble det gjort nøye vurderinger av hvordan man kunne utnytte den fire etasjers store bygningen på totalt 2 320 m². Ønsket var å ha restaurant i de to nederste etasjene og selskapslokaler i de to øverste. Kravene til et moderne kjøkken ville medført at kjøkkenet måtte gå gjennom to etasjer. Det igjen ville ha medført sterke begrensninger på restaurantarealet.

Ut fra bygningens beskaffenhet og ønsker om å bevare den bevaringsverdige brygga og dens konstruksjoner, voldte de nye funksjonene: kjøkken, tekniske rom og garderobe problemer for en effektiv drift i den eksisterende bygningen. Tanken om et "servicebygg" kom opp ganske tidlig i prosessen, og i samarbeid med fylkeskonservator kom en fram til en løsning som alle parter kunne akseptere. Denne løsningen gjorde at

Foto: Tromsø museum

Foto: Riksantikvaren

Bygningen Søndre Tollbugate 3b sto ferdig i 1904. Den ble i 1939 overtatt av kjøpmann Erling Bangsund, og har siden gått under navnet "Bangsundbrygga" på folkemunne. I 1999 inngikk Studentsamskipnaden i Tromsø en leieavtale med Pellerin AS for å drive bygget som studenthus for tromsø-studentene under navnet "Driv". Studenthuset "Driv" startet sin virksomhet i huset i høstsemesteret 2000. Bygningen ble tildelt Nord-Norges Arkitektforenings arkitekturpris for år 2000.

Foto: Riksantikvaren

ventilasjonsrom, varemottak, kjøle- og fryserom m.v. ble plassert i et tilbygg. Innvendig i brygga ble ombygningsbehovene slik sett betydelig mindre enn de ellers ville ha blitt.

Bangsundbrygga er en relativt robust bygning. Som lagerbygg flest er bygningen dimensjonert for å ta store laster. Den enkle stolpe-/dragerkonstruksjonen gir også en viss fleksibilitet i forhold til å åpne opp mellom etasjene. På den andre siden kan de relativt tette søylerekkene og de lave takhøydene skape problemer i forhold til å skape store åpne rom, det var problemstillinger i forbindelse med å etablere en scene og muligheten for godt innsyn mot denne. Ønske om mer lys førte til at fylkeskonservator tillot å sette inn glass i de tidligere portene i alle etasjer. Med sine trebjelkelag og åpne konstruksjoner måtte bygningen kunne karakteriseres som rimelig brannfarlig. Løsningen ble full sprinkling av hele bygningen, samt brannalarmanlegg med direktevarsling til brannstasjonen. Det ble videre besluttet å mure to nye trappebygg, innpasset mellom søylerekkene. I tilknytning til det ene trappebygget ble det også montert heis.

Når det gjelder interiøret var det viktig å beholde det rustikke miljøet med synlige trekonstruksjonene i vegger og tak og den relativt grove innsiden av ytterpanelet. All varmeisolering ble derfor gjort utvendig og med nytt panel (kopi av det gamle). Alle vinduene ble skiftet ut med nye kopier av de gamle, men med innvendige koblede rammer. Da skifertaket var i dårlig forfatning og måtte legges om, ble taket isolert utvendig med 15 cm. mineralull. Isolering mot støy ble ikke foretatt. Mangelen på støyisolering legger visse begrensninger på fleksibiliteten i bruken av bygningen, men det løses ved at samtidige arrangementer legges "diagonalt" i bygningen og gjerne med en etasje imellom.

Resultatet av ombygningene er at man i stor grad har kunnet ta vare på de særegne interiørene og samtidig har man ivaretatt bygningens verdi som del av miljøet og som viktig del av havnefronten i Tromsø sentrum.

Foto: Riksantikvaren

Foto: Riksantikvaren

KILDER:

Nils A. Ytreberg: "Tromsø Bys Historie", Bind 2, Tromsø 1962, s. 349-354

Halvard Tjelmeland: "Tromsø gjennom 10 000 år", Bind 4, Tromsø 1995, s.420-431

Borealis Arkitekter, Tromsø

NYTTIGE ADRESSER:

Borealis Arkitekter, postboks 1131

Sentrum, 9261 Tromsø

Studenthuset Driv,

Søndre Tollbugate 3b,

Tromsø kommune, Rådhusgt. 2,

9037 Tromsø

LINKER:

Studenthuset Driv: driv@driv.no

Tromsø kommune:

postmottaket@tromso.kommune.no